

Patvirtinta
Druskininkų M.K. Čiurlionio
meno mokyklos direktoriaus
2020 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr.V1-100

Druskininkų Mikalojaus Konstantino Čiurlionio meno mokykla

FORTEPIJONO DALYKO UGDYMO PROGRAMA

Programos sudarytojai:

A.Vilčinskienė
S. Milušauskaitė
I. Bieliukienė
J.Bujokienė
N.Kalvaitienė
D.Juškevičius
T.Olšauskas
L.Kotova

Druskininkai
2020 m.

IVADAS

XXI a. mokykla tampa nuolatine kaitos ir naujovių diegėja, o mokytojas yra pagrindinis šio proceso iniciatorius. Unifikuotą mokymą keičia diferencinio mokymo nuostata, suteikianti galimybę kiekvienam vaikui lavinti muzikinius gebėjimus pagal jo gabumus ir poreikius. Šiuolaikinėje informacinėje visuomenėje idėja tapo pačiu svarbiausiu produktu, o gebėjimas kūrybiškai mąstyti vienu svarbiausių pranašumų. Menas, plėtodamas svarbiausias estetinio santykio su pasauliu ypatybes, visų pirma atskleidžia žmogiškąsias vertybes, ugdo žmogaus sugebėjimą kurti, tobulina jo skonį bei epochos stiliaus suvokimą, taigi, formuoja kultūrinę savimone. Viena iš ugdančių meno šakų yra muzika, kurios pažinimo pagrindų yra mokoma muzikos mokyklose. Muzikos mokyklos ugdymo programų turinys siejamas ne tik su abstrakčiu dalyko žinojimu, bet ir su autentiška asmenybės gyvenimo patirtimi. Baigę muzikos mokyklas jaunuoliai tampa kūrybiškesni, labiau savim pasitikintys. Muzikos pažinimas suteikia jiems drąsos kurti idėjas ir kūrybiškai mąstyti.

Individualios fortepijono dalyko pamokos muzikos mokykloje yra ta vieta, kurioje ne tik tobulinami skambinimo įgūdžiai, bet ir skiepijamos meno vertybės, lavinami intelektualiniai gebėjimai. Pateikiama programa apibendrina Druskininkų M.K.Čiurlionio meno mokyklos fortepijono dalyko metodinės tarybos darbo patirtį, taip pat remiasi mokyklos ugdymo programa, kurioje išdėstytas pakopiškumas bei nuoseklumas siekiant įgyvendinti mokyklos keliamus tikslus.

Programos paskirtis – pateikti pagrindinius fortepijono dalyko mokymosi tikslus, mokymosi uždavinius, pagrindines jų įgyvendinimo gaires, vertinimo principus.

Programos dalys:

I. Pradinis muzikinis ugdymas (I – III kl.)

II. Pagrindinis muzikinis ugdymas (IV – VII kl.)

I. PRADINIO MUZIKINIO UGDYMO PROGRAMA (I-III kl.)

Pradinio muzikinio ugdymo programoje atsisakyta konkretaus kūrinų sąrašo. Pateikiami pradžiamoksliai, išleisti Lietuvoje ir kitose šalyse, kuriais naudodamiesi pedagogai galės pasirinkti kūrinius, priklausomai nuo konkrečių užduočių ir individualių mokinių ypatybių. Programos tikslas – nužymėti konkrečias darbo temas ir užduočių nuoseklumą. Programa turėtų padėti pedagogui pasitikrinti arba patikslinti savo naudojamus užduotis ir metodus.

Dėstomas dalykas - fortepijonas.

Dalyko paskirtis - suteikti mokiniui grojimo fortepijonu pradmenis.

Tikslai :

- puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti muzikavimo fortepijonu žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.
- Suteikti mokiniui pradines muzikos žinias.

Uždaviniai :

- Lavinti muzikalumą, muzikinį skonį, techninius įgūdžius, teorines žinias ir kūrybinius gebėjimus.
- Ugdyti sceninę kultūrą ir poreikį saviraiškai.
- Ugdyti muzikinę atmintį, mąstymą, vidinę klausą ir savarankiškumą.
- Mokyti skaitymo iš lapo, akomponavimo, solinio ir ansamblinio grojimo.

Muzikavimą fortepijonu sudaro trys veiklos sritys:

- muzikavimo atlikimo įgūdžių įvaldymas;
- muzikos kūrinių interpretavimas;

- muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

Metodinės nuostatos :

- Dalyko pamokos vyksta individualaus mokymo(si) forma.
- Dalyko mokoma(si) po 2 val. per savaitę.
- Pamokų metu naudojami aktyvūs mokymo(si) būdai, kurie parenkami atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių gebėjimus.

Muzikavimo fortepijonu turinio apimtis:

- muzikos kūrinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, kvėpavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;
- muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;
- muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys.

Dalyko mokymo trukmė – 3 metai (I kl. – 68 val., II kl. – 68 val., III kl. – 68 val.)

Dalyko mokinių pasiekimai:

1. 1. Veiklos sritis - muzikos atlikimo fortepijonu įgūdžių įvaldymas	
Nuostata – įgyti pradinis muzikavimo fortepijonu įgūdžius	
Esminis gebėjimas – perskaityti ir teisingai atlikti muzikinį tekstą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Pažinti muzikinį raštą ir galėti jį perskaityti, naudojant muzikos instrumentą.	1.1.1. Pažinti natas, žinoti jų pavadinimus; 1.1.2. žinoti garsų ar pauzių trukmę; 1.1.3. žinoti pagrindinius dinamikos ženklus.
1.2. Taisyklingai sėdint, išgauti kokybišką garsą.	1.2.1. Žinoti taisyklingos sėdėsenos / laikysenos reikalavimus; 1.2.2. nusakyti ir pademonstruoti taisyklingo garso išgavimo principus, pirštuotę; 1.2.3. įvardinti muzikos instrumento priežiūros reikalavimus.
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – muzikinės veiklos metu taikyti išraiškos priemones muzikos kūrinio atskleidimui	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti skirtingo charakterio nesudėtingos faktūros kūrinius, perteikiant jų emocijas, charakterį, nuotaiką	2.1.1. Paaiškinti kūrinio struktūrinius elementus (motyvas, frazė, sakiny), formą ir naudojamus interpretacijos ženklus.
2.2. Atliekant kūrinius laikytis tempo, dinamikos, artikuliacijos nuorodų.	2.2.1. Įvardyti kūrinyje panaudotus tempo, dinamikos, artikuliacijos ženklus; 2.2.2. paaiškinti kūrinyje esančių išraiškos priemonių atlikimo ypatumus.
3.3. Veiklos sritis - muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti klasės, mokyklos koncertuose ir kituose renginiuose	

Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą programą klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose bei konkursuose.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą koncertinį numerį klasės ar mokyklos koncerte; 3.1.2. Mokyti sceninės kultūros, skirti dėmesio aprangai ir elgsenai scenoje; 3.1.3. Mokyti susikaupti, nesijaudinti pamokoje ir pasirodymo metu.
3.2. Taikant sutartus kriterijus, įvertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Įvardyti kūrinio atlikimo vertinimo kriterijus; 3.2.2. sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ir klasės draugų grojimą (išskiriant teigiamas ir neigiamas atlikimo puses).

I klasė

Programos apimtis: 68 val.

Pagrindinis tikslas: laiko suvokimas muzikoje. Metro pojūčio ugdymas.

Siektini rezultatai:

- atskleisti muzikinius gebėjimus, puoselėjant prigimtinių vaiko muzikalumą;
- formuoti taisyklingo instrumento valdymo ir laikysenos įgūdžius;
- skirti pagrindinius, dažniausiai pasitaikančius, kūrinių charakterius;
- skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus, improvizacinius gebėjimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje;
- pažinti smuiko ir boso raktų natas;
- atpažinti ryšį tarp natų žymėjimo penklinėje ir jų atlikimo klaviatūroje;
- įgyti bendrų žinių apie atliekamų kūrinių autorių;
- valdyti *non legato*, *legato*, *staccato* štrichus;
- atliekant kūrinį valdyti pagrindinius dinamikos ženklus **f**, **p**, **mp**, **mf**, **cresc.**, **dim.**

I pusmečio temos

- muzikinio garso samprata: aukštis (fortepijono registrai), trukmė (ketvirtinė, pusinė, aštuntinė), dinamika (*forte*, *piano*).
- *non legato*: žinomų mokiniui nesudėtingų dainelių skambinimas iš klausos .
- aplikatūra: pirštuotė, pratimų, įtvirtinančių aplikatūrinius principus, skambinimas (praleistas klavišas - praleistas pirštas, iš eilės klavišas - iš eilės pirštas).
- pirmosios oktavos natos; metras(2/4, 3/4, 4/4); dainelių kvintos ribose skambinimas *non legato* kaire ir dešine rankomis atskirai.
- tonas, pustonis, alteracijos ženklai; dainelių su šuoliais oktavos ribose skambinimas; žinomų dainelių skambinimas iš klausos nuo duoto garso.
- dviejų natų jungimas *legato*: pratimai, dainelių, derinančių *legato* ir *non legato*, skambinimas.
- jungiamasis riešo judesys, skambinant *legato* 3 - 4 - 5 garsus.
- vienbalsių kūrinių skambinimas, paskirstant melodiją tarp rankų vienoje aplikatūrinėje pozicijoje.
- frazavimas; frazės švelni pradžia ir pabaiga; *ritenuto* dainelės pabaigoje.
- silpnosios ir stipriosios takto dalys; *staccato* štrichas; dainelių, turinčių *legato*, *non legato*, *staccato* melodijos šuolius smuiko ir boso raktų ribose skambinimas.
- skambinimas abiem rankom dviejose penklinėse: kairėje rankoje *ostinatinis* bosas.

II pusmečio temos

- nata su tašku; skirtinga artikuliacija kairėje ir dešinėje rankose;

- melodijos motyvai, loginis taškas sakinio pabaigoje; melodijos ir pritarimo santykis;
- mažoras ir minoras: dermės įtaka kūrinio nuotaikai; ritminio piešinio ir artikuliacijos poveikis kūrinio charakteriui;
- pjesės su skirtingomis aplikatūros pozicijomis, pirmo piršto pakišimas, pratimai;
- ritminės pulsacijos pastovumas; ritmas šokio charakterio kūrinyje;
- mažorinės gamos skambinimas vienos oktavos ribose atskiromis rankomis, trijų garsų arpedžio ir akordai;
- ansamblinio grojimo pradmenys: vieningo įkvėpimo pojūtis.

Atsiskaitymo būdai :

II pusmečio pabaigoje akademiniame koncerte atliekami 2 skirtingo charakterio kūrinėliai. Vertinama atliekamų kūrinėlių nuotaikos, charakterio ir metro pojūtis.

II klasė

Programos apimtis: 68 val.

Pagrindinis tikslas: intonacija (atstumų tarp garsų suvokimas klausa).

Siektini rezultatai:

- suvokti ir muzikos tekste išmokti skirti melodijos sandarą: motyvą, frazę, sakinį, periodą;
- įgyti bendrų žinių apie atliekamų kūrinių autorius;
- išmokti savarankiškai dirbti namuose;
- pradinių skaitymo iš lapo įgūdžių lavinimas;
- skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus, improvizacinius gebėjimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje;
- technikos lavinimo užduotys (žr. programos priedą).

Pagrindinės temos

- tempo priklausomybė nuo kūrinio charakterio; itališki terminai *lento*, *adagio*, *moderato*, *allegro*; dainos ir šokio elementų suradimas skambinamuose kūrinuose;
- frazių jungimas: 2-4 taktų sakinio, 4-8 taktų periodo vientisas atlikimas;
- harmoninė kūrinio sandara: melodijos sąveika su harmonija;
- kantilenos skambinimo įgūdžių lavinimas: išankstinio garso vaizdinio formavimas, jo intonavimo būdų suradimas, gauto garsinio rezultato vertinimas. Jautrios pirštų pagalvėlės reikšmė, riešo tamprumas, lankstus rankos svorio panaudojimas;
- gamų ir arpedžio technikos pradmenys, gamų grojimas abiem rankom, akordai ir jų apvertimai;
- imitacinė polifonija: imitacijų išryškinimas;
- variacijos: temos elementų ir muzikos nuotaikos apibūdinimas kiekvienoje variacijoje;
- sonatina: tempo ir ritmo pastovumas, kontrastingų temų pajautimas ir perteikimas, pauzių, natų vertės tikslus atlikimas;
- ansamblių grojimas: abiejų partijų bendro skambėjimo girdėjimas, bendras metro pojūtis.

Atsiskaitymo būdai :

- **I pusmetis.** Kontrolinis koncertas. Atliekami: polifoninis kūrinys ir pjesė.
- **I pusmetis.** Technikos įgūdžių kontrolinė pamoka. Atliekamas etiudas arba virtuozinė pjesė ir gama pasirinktinai (pagal klasės reikalavimus). Vertinamas gamų pobūdžio judėjimo atlikimas.

- **II pusmetis.** Akademinis koncertas. Atliekami: sonatina ar variacijos ir pjesė. Vertinama muzikos linijos intonavimas, melodijos raiškumas.

Rekomenduotina literatūra:

- Krakauskaitė V. Jaunasis pianistas, -V. Vaga, 1988
 Simanavičienė A. Pianisto ABC, - K., Šviesa, 1989
 Čiurlionytė J. Mažasis pianistas, - V. Muzika, 1989
 Bogutaitė Dėdinienė N. Šaltinėlis, 95 etiudai fortepijonui, V. 1993
 Bogutaitė Dėdinienė N. Pianino pamokos, K., J. Petronio leidykla, 2000
 Frances Clark The music tree (for the younger beginner), - Princeton, New Jersey, U.S.A. 1994
 Michael Aaron. Piano course. – Miami, Fl. USA, 1994f
 Bastien J.S., Bastien J. Bastien Piano Basics, YOUNG BEGINNER, -San Diego, California, U. S. A. 1999
 Leila Fletcher. Piano course, Montgomery Music inc. Buffalo, N.Y.
 Emonts F. Europäische Klavier Schule, -Schott E D 7931.
 Longchamps - Druszkiewiczowa K. Podręcznik początkowego nauczania gry na fortepiane. PWM Krakow, 1996
 Artobolevskaja A. Pervaja vstreča s muzykoj, - M., 1987
 Načinaju igratj na rojale, red. A. Borzenkova, - Grifon, S. – P. 1992
 Pervyje šagi malenkovo pianista. Sost. G. Baranova, A. Četveruchina, - M., 1992
 Škola igry na fortepiano. Red. A. Nikolajev, - M., 1994
 Barenboim L., Perunova N. Putj k muzyke, - L.Sov.kompozitor, 1988
 Karas S. Metod formirovanija pianističeskogo myšlenija.- Penza ,1995,
 Čaikovskis P. Vaikų albumas op. 39 (red. J. Milšteino – K. Sorokino, 1961m., Maskva)
 Kalinka. Albumas pradedančiam pianistui (red.K. Sorokinas – A. Bokulovas, Maskva,1991)
 M. Enrico – Bossi. Vaikų albumas, Leipigas, 1927
 Gaidamavičius V. Liet. liaudies dainos fortepijonui, Šviesa, 1984
 Thompson J. Easiest piano course, Leipigas, 1927 ir kita literatūra

III klasė

Programos apimtis: 68 val.

Pagrindinis tikslas: sugebėti analizuoti muzikos kūrinio kalbos elementus: metrą, ritmą, intonacinę struktūrą.

Siektini rezultatai:

- suvokti savo individualių emocijų santykį su atliekamu kūriniu;
- įgyti bendrų žinių apie atliekamų kūrinių autorius;
- žinoti pagrindinius muzikinius terminus bei juos pritaikyti skambinamiems kūriniams;
- skaitymo iš lapo įgūdžių lavinimas;
- tolimesnis techninių įgūdžių lavinimas.

Atsiskaitymo būdai:

I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekama: polifoninis kūrinys ir pjesė.

I pusmetis. Technikos įgūdžių kontrolinė pamoka. Atliekami 1 etiudas arba virtuozinė pjesė ir gama pasirinktinai (pagal klasės reikalavimus).

II pusmetis. Keliამას egzaminas. Atliekami 3 kūriniai: polifoninis kūrinys, sonatina arba variacijos ir pjesė.

III KL. EGZAMINO VERTINIMO KRITERIJAI:

- teksto tikslumas;
- metro ir ritmo pojūtis;
- artikuliacija;
- kūrinio nuotaika ir charakterio perteikimas;
- garso valdymas;
- kūrinio meninio vaizdinio ryškumas;
- kūrinio stiliaus pojūtis;
- judesių laisvė ir pirštų vikrumas;
- rankų koordinacijos pojūtis;
- pedalizacija.

Rekomenduotini kūriniai:

J. S. Bachas. „Anos Magdalenos gaidų sąsiuvinis“

J. S. Bachas. „Maži preliudai ir fugos“ Nr.1 C-dur

Nr.2 C- dur

Nr.10 g-moll

D. Zipoli. Fugetė e- moll

A. Corelli. Sarabanda e – moll

L. Mocartas. Natų sąsiuvinis

M. Clementi. Sonatina op. 36 Nr.2

F. Kuhlau. Variacijos G – dur, op.42

L. van Bethovenas. Sonatina F – dur

J. B. Vanhall. Sonatinos

K. Reinekė. Sonatina a – moll

B. Bartokas. „Vaikams“ II, III sąsiuviniai, „Mikrokosmosas“ III sąs.

P. Čaikovskis. „Vaikų albumas“ op.39:

Medinių kareivėlių maršas

Nauja lėlė

Itališka dainelė

Vokiška dainelė

S. Maikaparas. Niekučiai op.28

R. Šumanas. Albumas jaunimui op.68

D. Kabalevskis. Klounai

V. Barkauskas. Šypsenėlė

E. Laumenskienė :

Linksma ožkytė

Skerceto

Pasakėlė

Preliudas e – moll

E. Laumenskienė. Rudens melodija

V. Klova. Šokis

C. Czerny – Hermer. Etiudai

F. Burgmuller. Etiudai op.100

L. Šitte. Etiudai op.108 ir op.160

J. B. Dovernoy. Etiudai op.176

A. Lemuanas. Etiudai op.37 ir kiti kūriniai

II. PAGRINDINIO MUZIKINIO UGDYMO PROGRAMA (IV – VII kl.)

Muzikavimo fortepijonu paskirtis – tobulinti mokinio grojimo fortepijonu įgūdžius.

Muzikavimo fortepijonu tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti muzikavimo fortepijonu žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.

Muzikavimo fortepijonu uždaviniai:

- gilinti muzikinius gebėjimus ir kūrybiškumą;
- tobulinti grojimo fortepijonu įgūdžius;
- skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.

Muzikavimo fortepijonu veiklos sritys:

- muzikavimo technikos įvaldymas;
- muzikos kūrinių interpretavimas;
- muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

Muzikavimo fortepijonu turinio apimtis:

- muzikos kūrinių atlikimo įgūdžių tobulinimas: pagrindiniai garso išgavimo būdai, kvėpavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;
- muzikos kūrinių interpretavimas: sudėtingesnių muzikos kūrinių formų sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas, skaitymo iš lapo įgūdžių lavinimas, improvizacinių gebėjimų ugdymas;
- muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, kitų atlikėjų vertinimas, sceninės patirties kaupimas.

Metodinės nuostatos :

- Dalyko pamokos vyksta individualaus mokymo(si) forma.
- Dalyko mokoma(si) po 2 val. per savaitę.
- Pamokų metu naudojami aktyvūs mokymo(si) būdai, kurie parenkami atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių gebėjimus.

Dalyko mokymo trukmė – 4 metai (IV kl. – 68 val., V kl. – 68 val., VI kl. – 68 val., VII kl. -68 val.).

Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - muzikavimo fortepijonu technikos įvaldymas	
Nuostata – tobulinti muzikos kūrinių atlikimo fortepijonu gebėjimus	
Esminis gebėjimas – tobulinti atlikimo techniką, atliekant vis sudėtingesnę repertuarą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti sudėtingesnius muzikinius kūrinius	1.1.1. Tikslingai vartoti ir paaiškinti muzikos kalbos priemonės; 1.1.2. naudoti teisingą aplikatūrą, alteraciją, galėti paaiškinti nuorodas; 1.1.3. įvardyti kūrinio formos elementus.
1.2. Tobulinti garso išgavimo įgūdžius	1.2.1. Naudoti ir gebėti paaiškinti garso išgavimo būdus; 1.2.2. naudoti ir gebėti paaiškinti fortepijono instrumento galimybes formuojant kokybišką garsą.

2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti sudėtingesnį muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – atliekant kūrinių taikyti muzikos kūrinių atskleidimo išraiškos priemonės	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Išraiškingai atlikti skirtingų žanrų kūrinius.	2.1.1. Atpažinti ir nustatyti kūrinių žanrą, tinkamai jį interpretuoti; 2.1.2. apibūdinti atliekamo kūrinio formą; 2.1.3. stengtis kuo tiksliau atlikti kūrinio faktūros reikalavimus (ritmas, garsas, štrichai); 2.1.4. apibūdinti ir perteikti atliekamų kūrinių emocijas 2.1.5. demonstruoti kūrybiškumą, savarankišką mąstymą, sprendžiant kylančius meninius uždavinius.
2.2. Lavinti skaitymo iš lapo įgūdžius.	2.2.1. Savarankiškai analizuoti ir atlikti nežinomą muzikinį tekstą.
3. Veiklos sritis - muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – viešai atlikti muzikinius kūrinius klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose, konkursuose ir kt.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą programą mokyklos ar miesto (rajono) renginiuose; 3.1.2. tinkamai elgtis scenoje 3.1.3. žinoti konkursų, festivalių paskirtį, reikalavimus ir juos vykdyti.
3.2. Vertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ar draugų atlikimą (išskiriant privalumus ir trūkumus); 3.2.2. žinoti, stebėti ir vertinti aplinkoje vykstančius muzikinius reiškinius.

IV klasė

Programos apimtis: 68 val.

Pagrindinis tikslas: sistemaiškai tobulinti mokinių grojimo fortepijonu techniką, stiprinti muzikavimo gebėjimus ir įgūdžius bei suteikti bendrųjų ir dalykinių muzikinių kompetencijų.

Siektini rezultatai :

- pagrindinės kūrinio tonacijos pojūtis;
- tonikos santykis su moduliacijomis;
- sonatinės formos suvokimas;
- gilinti muzikos atlikimo fortepijonu įgūdžius ir gebėjimą naudotis muzikos kalbos priemonėmis;
- puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti atsiskleisti mokinių kūrybiškumui;
- technikos lavinimo užduotys pagal IV kl. reikalavimus.

Nuo **IV klasės** fortepijono dalyko mokiniams yra taikomos dvi mokymo programos: **A ir B lygiai**.

A lygio programos reikalavimai:

1. Mokinys įsisavina **A** programai numatytą repertuarą;
2. Įgauna stiprius techninius įgūdžius;
3. Jo atlikimas pasižymi puikia interpretacija, aukštu meniniu lygiu;
4. Mokinys kūrybingas, įgauna didelę koncertinę patirtį.

B lygio programos reikalavimai:

1. Mokinys įsisavina B programai numatytą repertuarą;
2. Įgauna vidutiniškus techninius įgūdžius;
3. Jo atlikimas pasižymi gera interpretacija;
4. Mokinys įgauna minimalius koncertinius įgūdžius.

Atsiskaitymo būdai:

A lygis

I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekama: 2 skirtingų charakterių kūriniai – polifonija ir pjesė.

I pusmetis. Technikos įgūdžių kontrolinė pamoka. Atliekami 1 etiudas arba virtuozinė pjesė ir gama pasirinktinai (pagal klasės reikalavimus).

II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekama: stambios formos kūrinys ir pjesė.

B lygis

I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekama: 1-2 skirtingo charakterio pjesės.

I pusmetis. Technikos lavinimo kontrolinė pamoka. Atliekama 1 etiudas ir gama pasirinktinai.

II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekama: polifonija arba stambi forma ir pjesė.

Rekomenduotini kūriniai:

A lygis

J. S. Bach. „Maži preliudai ir fugos“

I sąs. Nr. 3,5,6,7,8,12

II sąs. Nr. 1,2,3,6.

Menuetas g- moll

Burė F –dur

Alemanda d – moll

Arija g –moll

„Prancūziška siuita“:c – moll – Arija, Menuetas

F. E. Bach. Fantazija d- moll

Menuetas f – moll

D. Zipoli. Gavotas D – dur

Sarabanda g – moll

G. F. Hendelis. „12 lengvų pjesių (red. K. Biulovo)

M. Clementi. Sonatina op.36 Nr. 3

Sonatina F – dur op.36 Nr.4

Sonatina G – dur op.36 Nr. 5

F. Kuhlau. Sonatina op55, Nr. 1,2

Sonatina op.20 Nr.1

V. A. Mocartas. Sonatina Nr. 1 C - dur

Sonatina Nr. 3 D – dur

Sonatina Nr. 4 B – dur

Sonatina Nr. 5 F – dur

D. Čimarosa Sonata G – dur

Sonata Es – dur

Sonata g – moll

P. Čaikovskis. „Vaikų albumas“, op.39

Polka

Vieversėlio daina

Valsas

B. Bartok. „Vaikams“ II sąs. Nr.s

III sąs. Nr. 21

IV sąs. Nr.,27

„Mikrokosmosas“ III sąs. Nr.69,82,83,87,95

E. Grygas. „Lyrinės pjesės“ op.12

Valsas
 Gimtoji daina
 Elfų šokis
 E.Grygas Nuotakos daina op.17, Nr. 24
 R. Šumanas. Albumas jaunimui op.68
 V. Barkauskas. Šypsėnėlė
 Saulytė
 Susimąstymas
 E. Laumenskienė. Miške
 B. Dvarionas. Senio besmegenio susimąstymas
 Valsas a – moll
 M.K.Čiurlionis. Ant kalno gluosnys
 C. Czerny. Etiudai op.139,261,599,821,849,299 (Nr. 1-4)
 A. Lemuanas. „50 charakteringų progresyvių etiudų“ op.37, Nr. 20,26,28,29,35,37,44,48,50
 J. B. Duvernoy. Etiudai op.176
 F. Burgmuller. Etiudai op.100 ir kiti kūriniai.

B lygis

Parinkdamas mokiniui individualią programą, pedagogas įvertina mokinio sugebėjimus ir pažangą. Todėl į repertuarą leidžiama įtraukti kūrinius iš žemesnių klasių.

V klasė

Programos apimtis: 68 val.

Tikslas: išmokyti suvokti ir interpretuoti pagrindinių muzikos stilių kūrinius, toliau lavinti pianistinės technikos įgūdžius.

Siektini rezultatai:

- plėtoti pianistinį mąstymą;
- tobulinti skambinimo technikos įgūdžius;
- gebėti savarankiškai perskaityti muzikos tekstą ir jį interpretuoti;
- atlikti technikos lavinimo užduotis pagal V klasės reikalavimus.

Atsiskaitymo būdai:

A lygis

I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekama: polifoninis kūrinys ir pjesė.

I pusmetis. Technikos įgūdžių kontrolinė pamoka. Atliekama 1 etiudas arba virtuozinė pjesė ir gama pasirinktinai (pagal klasės reikalavimus).

II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekama: stambios formos kūrinys ir pjesė.

B lygis

I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekama: 1-2 skirtingo charakterio pjesės.

I pusmetis. Technikos įgūdžių kontrolinė pamoka. Atliekama: 1 etiudas ir gama pasirinktinai.

II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekama: polifonija arba stambios formos kūrinys ir pjesė.

Rekomenduotini kūriniai:

A lygis

J.S. Bach. „Maži preliudai ir fugos“

I sąs., Nr. 4, 7, 9, 11

II sąs., Nr. 4, 5

J.S.Bach. Maža dvibalsė fuga c – moll

J.S. Bach. „Dvibalsės invencijos“, Nr.1 C – dur

J.S. Bach. „Pranc. siuita c – moll“ - Arija, Menuetas

D. Zipoli. Sarabanda g – moll

D.Cimarosa. Sonata B – dur

- D.Cimarosa. Sonata C – dur
 Sonata a – moll
 Sonata D – dur
- M.Clementi. Sonatina D – dur op. 36, Nr. 6
 Sonatina Es – dur op. 36, Nr. 1
 Sonatina G – dur op. 38, Nr. 1, I dalis
 Sonatina B – dur op. 38, Nr. 2
- F.Kuhlau. Sonatina C – dur op. 20, Nr. 1
 Sonatina G – dur op. 20, Nr. 2
 Sonatina F – dur op. 20, Nr. 3
- F.Kuhlau . Sonatina C – dur op. 55, Nr. 3
 Sonatina A – dur op. 59, Nr. 1
- V.A.Mocartas. Sonatina A – dur Nr. 2
 Sonatina C – dur Nr. 6
- H.Lichner. Rondo op. 239
- P.Čaikovskis. „Vaikų albumas“ op. 39
 Saldi svaja
 Ragana
 Rytmetinis susimąstymas
 Auklės pasaka
 Žaidimas arkliukais
- S.Prokofjevas. „Vaikiška muzika“ op. 65
 Rytas
 Vakaras
 Lietus ir vaivorykštė
- R.Glieras. „Dvylika vaikiškų pjesių“ op. 31
 Romansas
- D.Šostakovičius. „Lėlių šokiai“
 Romansas F – dur
 Polka
 Lyrinis valsas F – dur
- R.Šumanas. „Albumas jaunimui“ op. 68
- M.K.Čiurlionis. Preliudas F – dur
 Pradingusios mazurkos: a – moll, e – moll
- B.Dvarionas. „Mažoji siuita“
 Valsas g – moll
 Malūnėlis
 Tema su variacijomis
- E.Laumenskienė. Iš mokyklos
 Drugelis
- S.Vainiūnas. „Pjesės fortepijonui“ op. 24
 Mažas valsas C – dur
 Kiškių daina
- V.Mikalauskas. „Lėlių išdaigos vežimo teatre“
 Keno portretas
 Barbės portretas
 Šluotos šokis
- C.Czerny. Etiudai op. 229, I sąs. Nr. 1, 2, 3, 4
 C.Czerny – Hermer. Etiudai II sąs. (op. 335, 636, 829, 849)
 C.Czerny. Bėglumo mokykla op. 849, Nr. 6, 8, 10, 16, 17, 27, 29
 H.Berensas. Etiudai op. 61, Nr. 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13
 J.B.Duvernoy. Etiudai op. 120. Nr. 4, 10 ir kiti kūriniai.

B lygis

Parinkdamas mokiniui individualią programą, pedagogas įvertina mokinio sugebėjimus ir pažangą. Todėl į repertuarą leidžiama įtraukti kūrinius iš žemesnių klasių.

VI klasė

Programos apimtis: 68 val.

Tikslas: toliau lavinti pianistinės technikos įgūdžius.

Siektini rezultatai:

- išmokti atlikti kelias skirtingų charakterių temas;
- mokėti derinti melodiją ir pritarimą;
- išmokti pagrindinių klasikinės muzikos garso išgavimo būdų;
- technikos lavinimo užduotys VI kl.;
- plėsti muzikos terminų žodyną;
- savarankiškos kūrinio analizės pradmenys;
- sąmoningai planuoti mokymosi laiką.

Atsiskaitymo būdai:

A lygis

I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekama: polifoninis kūrinys ir pjesė.

I pusmetis. Technikos įgūdžių kontrolinė pamoka. Atliekama 1 etiudas arba virtuozinė pjesė ir gama pasirinktinai (pagal klasės reikalavimus).

II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekama: stambios formos kūrinys ir laisvai pasirinkta pjesė.

B lygis

I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekama: 1-2 skirtingo charakterio pjesės.

I pusmetis. Technikos įgūdžių kontrolinė pamoka. Atliekama 1 etiudas ir gama pasirinktinai.

II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekama: polifoninis kūrinys arba stambi forma ir pjesė.

Rekomenduotini kūriniai:

A lygis

J.S.Bach. „Dvibalsės invencijos“:

c – moll

D – dur

E – dur

F – dur

G – dur

f – moll

C – dur

J.S.Bach. „Prancūziškos siuitos“ : c – moll, G – dur

„Maži preliudai ir fugos“

Tribalsė fuga C – dur (Nr 4)

Tribalsė fuga C – dur (Nr.5)

D.Kabalevsky. Preliudai ir fugos op.61, Nr.3 e – moll

S.Maikapar. Preliudas ir fuga e – moll

G.Pachulskis. Kanonas a – moll

G.F.Hendelis. Čakona G – dur

Kuranta e – moll

Alemanda e – moll

L.van Bethovenas. Sonata G – dur, op.49, Nr.2

D.Cimarosa. Sonata B – dur

Sonata c – moll

D.Cimarosa. Sonata A – dur
 J.Haydn. Sonata Nr.1, G – dur
 Sonata Nr.3, F – dur
 Sonata Nr.10, C - dur
 M.Clementi. Sonatinos
 F.Kuhlau. Sonatina C – dur, op.20
 V.A.Mocartas. Sonata C – dur
 J.Polunin. Concertino a – moll
 L.Šitte. Sonatina op. 68
 L.van Bethovenas. Elizai
 P.Čaikovskis. „Metų laikai“ op.37
 Snieguolė
 Rudens daina
 Vieversėlio daina
 C.Debussy. „Vaikų kampelis“
 Mažas negriukas
 Ž.Eghard. Noktiurnas
 R.Glieras. „12 vaikiškų pjesių“ op.31
 Nr.4 Svajos
 Nr.6 Valsas
 E.Grygas. „Lyrinės pjesės“
 Melodija op. 47, Nr.3
 F.Mendelsonas. Dainos be žodžių op.10, op.30, op.58, op.102.
 R.Šumanas. Albumas jaunimui op.68
 M.K.Čiurlionis. Preliudas h – moll, op.9, Nr.3
 Pasėjau dobilą
 Paukštute lakštute
 B.Dvarionas. „Mažoji siuita“
 Tema su variacijomis
 Noktiurnas
 Humoreska
 E.Laumemskienė. Svajonė
 Upelis
 Preliudas e – moll
 V.Klova. Preliudas g – moll
 S.Vainiūnas. „Vabzdžių siuita“, Žiogas
 C.Czerny. Etiudai op. 299
 A.Gedike. 12 melodinių etiudų op.101
 H.Berensas. Etiudai op. 61, op.88
 T.Lakas. 20 rinktinių etiudų op.75
 C.Czerny. Rinktiniai etiudai (red. Hermerio), II sąs. Op. 335, 636, 829, 849
 S.Maikapar. Undinė (etiudas) ir kiti kūriniai.

B lygis

Parinkdamas mokiniui individualią programą, pedagogas įvertina mokinio sugebėjimus ir pažangą. Todėl į repertuarą leidžiama įtraukti kūrinius iš žemesnių klasių.

VII Klasė

Programos apimtis: 68 val.

Tikslas: įtvirtinti įgytas žinias ir toliau tobulinti pianistinės technikos įgūdžius.

Siektini rezultatai:

- parengti baigiamojo egzamino programą taip, kad mokinys laisvai jaustųsi interpretuodamas skirtingų epochų kūrinius;
- technikos lavinimo užduotys VII kl.

Atsiskaitymo būdai:

- 3 perklausos;
- baigiamasis egzaminas.

Baigiamajame egzamine atliekama 3 kūrinių programa:

1. Polifoninis arba stambios formos kūrinys.
2. Etiudas.
3. Pjesė.

Silpnų muzikinių davinų mokiniai baigiamajame egzamine (išimties tvarka) atlieka:

1. Polifoninis arba stambios formos kūrinys.
2. Etiudas arba pjesė.

4 kūrinius (polifoninis kūrinys, stambios formos kūrinys, etiudas, pjesė) mokiniai atlieka per paskutinę perklausą.

4 kūrinių programą per baigiamąjį egzaminą atlieka fortepijono ar profesionalaus muzikanto profesijai orientuoti mokiniai.

BAIGIAMOJO EGZAMINO VERTINIMO KRITERIJAI

- Teksto tikslumas;
- Kūrinio stiliaus pojūtis;
- Kūrinio meninio vaizdinio ryškumas;
- Artikuliacijos aiškumas;
- Metro pulsacijos ir formos pojūtis;
- Technikos įgūdžiai;
- Rankų koordinacijos pojūtis;
- Pedalizacija.

Rekomenduotini kūriniai:

A lygis

J.S.Bach	Tribalsės fugos Nr.4, 5 C-dur „Prancūziškos siuitos“ Dvibalsės ir tribalsės invencijos GTK I t. „Preljudai ir fugos“ d-moll, g-moll, c-moll, B-dur, Fis-dur GTK II t. „Preljudai ir fugos“ f-moll, c-moll
J.S.Bach – D.Kabalevsky	„8 maži preliudai ir fugos vargonams“
D.Šostakovičius	„Preljudas ir fuga“ Nr.1 C-dur
G.F.Hendelis	Čakona G-dur Siuitos d-moll g-moll
J.Humell	Rondo C-dur
L.van Bethoven	Sonata op.2, Nr.1 Rondo op.51, Nr.1
J.Haydn	Sonata D-dur, Hob. XVI/37 Sonata e-moll, Hob.XVI/34
G.F.Hendelis	Sonata- fantazija C-dur, II-III dalys
V.A.Mocartas	Sonatos
M.Clementy	Sonata Es-dur op.1; fis-moll op.26; D-dur op.28; B-dur op.47, Nr.3

J.Polunin	Concertino a-moll
D.Scarlatti	Sonatos
D.Cimarosa	Sonatos
F.Kuhlau	Sonatinos op.59, nr.1 A- dur
F.Kuhlau	Sonatinos op.59, nr.2 F- dur
	op.60, nr.3 C- dur
	op.55, nr.6 C –dur
L.van Bethoven	Bagatelės op.33
E.M.Bossi	Lopšinė
P.Čaikovskis	Metų laikai op.37
L.Dakenas	Gegutė
C.Debussy	Vaikų kampelis
A.Dvoržakas	Humoreska op.101, nr.7
Dž. Fildas	Noktiurnai B-dur, d-moll
V.Klova	Šokis
F.Mendelsonas	Dainos be žodžių (mažiau sudėtingos)
F.Šubertas	Muzikiniai momentai
E.Grygas	Lyrinės pjesės op.54
D.Šostakovičius	Lėlių šokis
F.Chopin	Noktiurnas cis-moll
C.Czerny	Etiudai op.299
S.Heleris	Etiudai op.45, 46, 47
M.Moškovskis	15 virtuozių etiudų op.72, Nr. 2,5,6
G.Berensas	Etiudai op.61, Nr.1-4 sąsiuviniai
A.Bertini	Etiudai op.29 ir op.32
A.Lešhornas	Etiudai op.66, Nr. 25, 27, 29, 31, 32
	Bėglumo mokykla op.136, Nr. 11, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22
M.K.Čiurlionis	Preliudas h-moll
	Preliudai op.7, Nr. 2, 3
E.Laumenskienė	Preliudas b-moll
B.Dvarionas	„Žiemos eskizai“
	„Mažoji siuita“ – Šokis skudučių stiliuje
	Mažoji rapsodija
	Nendrės
	Pėdos
	Elegija
S.Vainiūnas	„Vabzdžių siuita“ – Žiogas
V.Kuprevičius	Eleginė serenada
G.Kuprevičius	Preliudas M.K.Čiurlionio atminimui
K.Galkauskas	Preliudai (pasirinktinai) ir kiti kūriniai.

B lygis

Parinkdamas mokiniui individualią egzaminų programą, pedagogas įvertina mokinio sugebėjimus ir pažangą, todėl į repertuarą leidžiama įtraukti kūrinius iš žemesnių klasių.

PRADINIS MUZIKINIS UGDYMAS

KŪRINIŲ, REKOMENDUOJAMŲ IŠMOKTI PER METUS, KIEKIS

Klasė	Pusmetis	Etiudai	Polifonija	Stambi forma	Pjesės	Susipažinimui	Viso

I	I	Lietuvių liaudies dainos, įvairaus charakterio pjesės, kūrinėliai su polifonijos elementais, etiudai					7-8
	II	1-2	1	-	2-3	1-2	5-8
II	I	1-2	1	-	2-3	1-2	5-8
	II	1-2	1	0-1	1-2	1-2	4-8
III	I	1-2	1	-	1-2	1-2	4-7
	II	1-2	1	1	1-2	1-2	5-8

GAMŲ REIKALAVIMAI

Klasė	Mažorinės	Minorinės	Chromatinės	Arpedžio	Akordai
I	C,G F vienoje okt. atskirom rankom	a,e vienoje okt. atsk.r.			
II	C,G,D,F,B per 2 okt. II pusmetį abiem r. nuo 1 garso į šalis .	a,e,d,g (nat., harm., melod.) per 2 okt. atsk.r. II pusmetį – abiem.r.		Trumpi 3 garsų su apvertimais atsk.r.	Tonikos 3 garsų su apvertimais atsk.r.
III	Iki 3 ženklų per 3-4 okt. abiem r., nuo garso į šalis	Iki 2 ženklų per 3-4 okt. abiem r.		Trumpi 3 garsų apvertimai abiem.r.	Tonikos 3 garsų su apvertimais abiem.r.

PAGRINDINIS MUZIKINIS UGDYMAS

A lygio programa

KŪRINIŲ, REKOMENDUOJAMŲ IŠMOKTI PER METUS, KIEKIS

Klasė	Pusmetis	Etiudai	Polifonija	Stambi forma	Pjesės	Susipažinimui	Viso
IV	I	1-2	1	--	1-2	1-2	4-7
	II	1-2	1	1	1-2	1-2	5-8
V	I	1-2	1	--	1-2	1-2	4-7
	II	1-2	1	1	1-2	1-2	5-8
VI	I	1-2	1	--	1-2	1-2	4-7
	II	1-2	1	1	1-2	1-2	5-8
VII	I-II	1-2	1	1	1-2	--	4-6

GAMŲ REIKALAVIMAI

Klasė	Mažorinės	Minorinės	Chromatinės	Arpedžio	D7	Akordai

IV	Iki 4 ž. per 4 oktavas abiem r. tiesiai ir skirti į šalis	Iki 3 ž. per 4 oktavas abiem r.	Atsk.r. per 4 oktavas	Trumpi 3-4 garsų abiem r. Ilgi su apvertimais atsk.r.		Tonikos 3-4 garsų su apvertimais: atsk.r. (iš 4g.) arba abiem r. (iš 3g.)
V	Iki 5 ž. vienos krypties, skirti į šalis	Iki 4 ž. viena kryptim	Abiem r. viena kryptim	Trumpi ir ilgi su apvertimais abiem.r.		Tonikos 4 garsų su apvertimais abiem.r.
VI	Iki 6 ž. viena kryptim ir skirti į šalis. Terc, dec.	Iki 5 ž. viena kryptim	Viena kryptim	Trumpi, ilgi su apvertimais viena kryptim		Tonikos 4 garsų su apvertimais
VII	Visos viena kryptim ir skiriant. Terc., dec.	Iki 5 ž. viena kryptim ir skiriant	Visos vienos krypties	Trumpi, ilgi, laužyti		Tonikos 4 garsų su apvertimais

B lygio programa

KŪRINIŲ, REKOMENDUOJAMŲ IŠMOKTI PER METUS, KIEKIS

Klasė	Pusmetis	Etiudai	Polifonija	Stambi forma	Pjesės	Susipažinimui	Viso
IV	I	1	1	--	1-2	1	4-5
	II	1-2	1	1	1-2	1	5-7
V	I	1	1	--	1-2	1	4-5
	II	1-2	1	1	1-2	1	5-7
VI	I	1	1	--	1-2	1	4-5
	II	1-2	1	1	1-2	1	5-7
VII	I-II	1	1	1	1-2	--	4-5

GAMŲ REIKALAVIMAI

Klasė	Mažorinės	Minorinės	Chromatinės	Arpedžio	D7	Akordai
IV	Iki 3 ž. per 4 okt. abiem.r. viena kryptim	Iki 3 ž. per 4 oktavas viena kryptim	C-E atsk.r. per 2 oktavas	Trumpi 3-4 g. abiem r. Ilgi su apvertimais atsk.r.		Tonikos 3-4 g. su apvertimais atsk.r. arba abiem r.
V	Iki 4 ž. vienos krypties ir skiriant.	Iki 4 ž. vienos krypties	C-E atsk.r. per 4 oktavas	Trumpi abiem r., o ilgi su apvertimais atsk.r		Tonikos 3-4 garsų su apvertimais abiem r.
VI	Iki 5 ž. viena kryptim ir skiriant.	Iki 5 ž. viena kryptim	C-H abiem r. per 4 oktavas	Trumpi ir ilgi su apvertimais abiem r.		Tonikos 4 garsų abiem r.

VII	Iki 6 ž. viena kryptim ir skiriant	Iki 5 ž. viena kryptim	Visos abiem rankom	Trumpi ir ilgi su apvertimais abiem r.		Tonikos 4 garsų abiem r.

AKADEMINIŲ KONCERTŲ IR EGZAMINŲ VERTINIMO LENTELĖS

1 lentelė

Programos atlikimo analizė		Vertinimas (+/-)
1	Kūrinio meninio vaizdinio ryškumas	
2	Kūrinio stiliaus pojūtis	
3	Teksto tikslumas	
4	Metro pulsacijos ir formos pojūtis	
5	Artikuliacijos aiškumas	

2 lentelė

Mokinio skambinimo įgūdžių analizė		Vertinimas (+/-)
1	Klausos vaizdinio aiškumas	
2	Garso valdymas	
3	Judesių laisvė ir pirštų vikrumas	
4	Rankų koordinacijos pojūtis	
5	Pedalizacija	

10 balų įvertinimui reikia surinkti 10 plusų;
 9 balų įvertinimui reikia surikti 9 plusus;
 8 – 8 plusus;
 ir t.t.

Mokiniai vertinami 10 balų sistema. Pamokose mokytojai naudoja formuojamąjį vertinimą, o pusmečio ar metų pabaigoje – diagnostinį, apibendrinamąjį vertinimą. Mokinių pasiekimų vertinimai vyksta vadovaujantis Druskininkų M.K.Čiurlionio meno mokyklos direktorės įsakymu patvirtinta mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka.

III. IŠPLĖSTINIO MUZIKINIO UGDYMO PROGRAMA

Muzikavimo fortepijonu paskirtis - tobulinti mokinio grojimo fortepijonu įgūdžius.

Muzikavimo fortepijonu tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams tobulinti muzikavimo fortepijonu žinias ir įgūdžius, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.

Muzikavimo fortepijonu uždaviniai:

- gilinti muzikinius gebėjimus ir kūrybiškumą;
- tobulinti grojimo fortepijonu įgūdžius;
- skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.

Muzikavimo fortepijonu veiklos sritys:

- sudėtingesnės muzikavimo technikos įvaldymas;
- muzikos kūrinių interpretavimas;
- muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

Muzikavimo fortepijonu turinio apimtis:

- muzikos kūrinių atlikimo įgūdžių tobulinimas: pagrindiniai garso išgavimo būdai, kvėpavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;
- muzikos kūrinių interpretavimas: sudėtingesnių muzikos kūrinių formų sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas, skaitymo iš lapo įgūdžių lavinimas, improvizacinių gebėjimų ugdymas;
- muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, kitų atlikėjų vertinimas, sceninės patirties kaupimas.

Metodinės nuostatos :

- Dalyko pamokos vyksta individualaus mokymo(si) forma.
- Dalyko mokoma(si) po 1 val. per savaitę.
- Pamokų metu naudojami aktyvūs mokymo(si) būdai, kurie parenkami atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių gebėjimus.

Dalyko mokymo trukmė – 2 metai (I kl. – 34 val., II kl. – 34 val.)

Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – muzikavimo fortepijonu technikos tobulinimas	
Nuostata – tobulinti muzikos kūrinių atlikimo gebėjimus	
Esminis gebėjimas – tobulinti atlikimo techniką, atliekant vis sudėtingesnę repertuarą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti sudėtingesnius muzikinius kūrinius	1.1.1. Tikslingai vartoti ir paaiškinti muzikos kalbos priemonės; 1.1.2. naudoti teisingą aplikatūrą, alteraciją, galėti paaiškinti nuorodas; 1.1.3. įvardyti kūrinio formos elementus.
1.2. Tobulinti garso išgavimo įgūdžius	1.2.1. Naudoti ir gebėti paaiškinti garso išgavimo būdus; 1.2.2. naudoti ir gebėti paaiškinti fortepijono instrumento galimybes formuojant kokybišką garsą.
3. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti sudėtingesnę muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – atliekant kūrinių taikyti muzikos kūrinių atskleidimo išraiškos priemones	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Išraiškingai atlikti skirtingų žanrų kūrinius.	2.1.1. Atpažinti ir nustatyti kūrinių žanrą, tinkamai jį interpretuoti; 2.1.2. apibūdinti atliekamo kūrinio formą; 2.1.3. stengtis kuo tiksliau atlikti kūrinio faktūros reikalavimus (ritmas, garsas, štrichai); 2.1.4. apibūdinti ir perteikti atliekamų kūrinių emocijas 2.1.5. demonstruoti kūrybiškumą, savarankišką mąstymą, sprendžiant kylančius meninius uždavinius.
2.2. Lavinti skaitymo iš lapo įgūdžius.	2.2.1. Savarankiškai analizuoti ir atlikti nežinomą muzikinį tekstą.
3. Veiklos sritis - muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – viešai atlikti muzikinius kūrinius klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose,	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą programą mokyklos ar miesto (rajono) renginiuose; 3.1.2. tinkamai elgtis scenoje

konkursuose ir kt.	3.1.3. žinoti konkursų, festivalių paskirtį, reikalavimus ir juos vykdyti.
3.2. Vertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ar draugų atlikimą (išskiriant privalumus ir trūkumus); 3.2.2. žinoti, stebėti ir vertinti aplinkoje vykstančius muzikinius reiškinius.

1 klasė

Programos apimtis: 34 val.

Tikslas: įtvirtinti įgytas žinias ir toliau tobulinti pianistinės technikos įgūdžius.

Siektini rezultatai:

- emocijų įvairovė ir jų raiškos būdai;
- garso išgavimo būdų įvairovė;
- mokėti palyginti praėjusių epochų ir šiuolaikinės muzikos melodiką;
- išmokti girdėti sudėtingesnius harmoninius sąskambius;
- įtvirtinti nuoseklaus mąstymo, mokantis kūrinį, žinias;
- pakartoti pagrindinių muzikos stilių suvokimą;
- apibendrinti skambinimo technikos įgūdžius;
- gebėti skaityti iš lapo nežinomą muzikos kūrinį;
- sugebėti diskutuoti muzikos meno tema integruojant kitų dalykų pamokose įgytas žinias.

Atsiskaitymo būdai:

I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys.

II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys pasirinktinai. Kitas kūrinys atsiskaitomas klasėje.

2 klasė

Programos apimtis: 34 val.

Tikslas: įtvirtinti įgytas žinias ir toliau tobulinti pianistinės technikos įgūdžius.

Siektini rezultatai:

- emocijų įvairovė ir jų raiškos būdai;
- garso išgavimo būdų įvairovė;
- mokėti palyginti praėjusių epochų ir šiuolaikinės muzikos melodiką;
- išmokti girdėti sudėtingesnius harmoninius sąskambius;
- įtvirtinti nuoseklaus mąstymo, mokantis kūrinį, žinias;
- pakartoti pagrindinių muzikos stilių suvokimą;
- apibendrinti skambinimo technikos įgūdžius;
- gebėti skaityti iš lapo nežinomą muzikos kūrinį;
- sugebėti diskutuoti muzikos meno tema integruojant kitų dalykų pamokose įgytas žinias;
- įgyti akompanavimo kitiems muzikos instrumentams įgūdžių;
- dalyvavimas koncertuose, festivaliuose, konkursuose.

Atsiskaitymo būdai:

I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys.

II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys pasirinktinai. Kitas kūrinys atsiskaitomas klasėje.

Pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka

Mokinių pažangos vertinimą ugdymo procese sudaro vienas kitą sąlygojantys formuojamasis, kaupiamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimo tipai. Diagnostiniam ir apibendrinamajam vertinimui taikoma 10 balų vertinimo sistema. Mokinių pasiekimų vertinimai vyksta vadovaujantis Druskininkų M.K.Čiurlionio meno mokyklos direktorės įsakymu patvirtinta mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka.

IV. NEFORMALIOJO ŠVIETIMO UGDYMO PROGRAMA

Dalyko paskirtis - suteikti mokiniui grojimo fortepijonu pradmenis.

Tikslai :

- puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti muzikavimo fortepijonu žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.
- Suteikti mokiniui pradines muzikos žinias.

Uždaviniai :

- Lavinti muzikalumą, muzikinį skonį, techninius įgūdžius, teorines žinias ir kūrybinius gebėjimus.
- Ugdyti sceninę kultūrą ir poreikį saviraiškai.
- Ugdyti muzikinę atmintį, mąstymą, vidinę klausą ir savarankiškumą.
- Mokyti skaitymo iš lapo, solinio ir ansamblinio grojimo.

Muzikavimą fortepijonu sudaro trys veiklos sritys:

- 1) muzikavimo atlikimo įgūdžių įvaldymas;
- 2) muzikos kūrinių interpretavimas;
- 3) muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

Metodinės nuostatos :

- Dalyko pamokos vyksta individualaus mokymo(si) forma.
- Dalyko mokoma(si) po 0,5 arba 1 val. per savaitę.
- Pamokų metu naudojami aktyvūs mokymo(si) būdai, kurie parenkami atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių gebėjimus.

Muzikavimo fortepijonu turinio apimtis:

- 1) muzikos kūrinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, kvėpavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;
- 2) muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;
- 3) muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys.

Dalyko mokymo trukmė – 1-4 metai (I kl. – 17 ar 34 val., II kl. – 17 ar 34 val., III kl. – 17 ar 34 val., IV kl. - 17 ar 34 val.) pagal mokinio pageidavimus.

Mokymo(si) reikalavimai atitinka pradinio muzikinio ugdymo programas.

Atsiskaitymo būdai:

1 kl. – I pusmetis. Kontrolinė pamoka:

- 1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinys pasirinktinai;

2) mokiniai, turintys 34 val. – 1 kūrinys pasirinktinai.

II pusmetis. Kontrolinė pamoka:

1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinys pasirinktinai;

2) mokiniai, turintys 34 val. – 1 kūrinys pasirinktinai.

2 kl. – I pusmetis. Kontrolinė pamoka:

1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinys pasirinktinai;

2) mokiniai, turintys 34 val. – 1 kūrinys pasirinktinai.

II pusmetis. Kontrolinė pamoka:

1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinys pasirinktinai;

2) mokiniai, turintys 34 val. – 1 kūrinys pasirinktinai.

3 kl. – I pusmetis. Kontrolinė pamoka:

1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinys pasirinktinai;

2) mokiniai, turintys 34 val. – 1 kūrinys pasirinktinai.

II pusmetis. Kontrolinė pamoka:

1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinys pasirinktinai;

2) mokiniai, turintys 34 val. – 1 kūrinys pasirinktinai.

4 kl. – I pusmetis. Kontrolinė pamoka:

1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinys pasirinktinai;

2) mokiniai, turintys 34 val. – 1 kūrinys pasirinktinai.

II pusmetis. Baigiamasis egzaminas. Atliekama 1-2 skirtingo charakterio kūriniai (pagal mokinio galimybes).

Baigiamojo egzamino vertinimo kriterijai:

- teksto tikslumas;
- artikuliacija;
- štrichų kokybė;
- metro ir ritmo pojūtis;
- kūrinio stiliaus pojūtis;
- kūrinio nuotaikos ir charakterio atskleidimas;
- pirštų bėglumas ir judesių laisvė.

Pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka

Mokinių pažangos vertinimą ugdymo procese sudaro vienas kitą sąlygojantys formuojamasis, kaupiamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimo tipai. Diagnostiniam ir apibendrinamajam vertinimui taikoma 10 balų vertinimo sistema. Mokinių pasiekimų vertinimai vyksta vadovaujantis Druskininkų M.K.Čiurlionio meno mokyklos direktorės įsakymu patvirtinta mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka.

